

Síðsøga

Óli Jacobsen

2. partur

SKAÐAGRINDIN SORG OG UMSORGAN

Skaðagrindin var tann óhugsandi vanlukkan, tí var skelkurin so ógvusligur. Men her vístu fólk eisini sína sálarstyrki sum í brøvunum hjá Petur í Køkini

Fyrst skal komast við eini rætting til myndatekstin hjá Hans Paula Holm í 1. partinum. Hann var føddur 14 feb. 1884, var sonur Annu Katrinu Lisberg (vanliga nevnd Annika í Køkini) og Niels Olaus Holm (vanliga nevndur Lávus í Køkini).

Annika var einkja við fyra børnum, tá Lávus og hon giftust, tey finga trý børn m.a. henda Hans.

Niels Peter Joensen (vanliga nevndur Petur í Køkini), var úr fyrru giftuni hjá Anniku, tí verður hann at rokna sum bróður til Hans. Lávus og Petur vóru sum feðgar báðir.

Fekk beiggjan at koma við sær

Johs. Andr. Næs hevur fleiri frásagnir frá umstøðum í samband við grindina. Ein er, at tá ið Jóan Jákup Petersen, sum var ættaður úr Sandvík men búsitandi í Hvalba, henda dagin kemur til Sandvíkar, fer hann sjálvandi inn í barnaheimið. Hann spyr eftir yngra bróðurinum, Eliasi. Mamman svarar, at hann svav, og hon vildi ikki vakja hann, tí henni dámdi ikki, at teir fóru í bát, sum veðrið var. Men Elias vaknar, tá ið hann hoyrir málið á bróðurinum. Hann letur seg skjótt í og báðir renna oman á stöðna at finna ein bát at fara við. Á vegnum mótta teir Stinu hjá Heina, sum biður teir ongan veg fara, tí líkindini eru so vánalig, men hesum lurta teir ikki eftir.

Hvørgin teirra kom aftur á lívi.

Átta ungir menn undir børnu

Tá mánadagurin 15. februar kom við kulda og vátaslettingi av norðri, stóðu átta ungir menn undir børnu. Seks av bátsfeløgnum vóru ikki afturfunnir, hóast dúgliga varð leitað.

Eina viku eftir vanlukkuna fóru seks av hvalbingunum til gravar. Teir vóru Hans Pauli Holm, Niels Peter Joensen, Niels Pauli Olsen, Just Hammer, Christian Joensen og Ole Michael Nielsen.

Dagin eftir fóru teir tveir afturfundu sandvíkingarnar Joen Jacob Petersen og Jacob Danjalson til gravar.

Teir, sum finga váta grøv, vóru: Elias Petersen, Jens Pauli Niclassen, Michael Nattestad Norðberg, Daniel Pauli Holm, Jens Pauli Midjord og Johannes Andreas Hammer.

Sandvík í deyðakvirru. Úr greinini í Birting.

Torført at fata

Tað var Bjarni Skaalum, lærari í Vági sum í síni tíð gav FF-blaðnum meginpartin av tí tilfarinum, sum var nýtt tá. Hann var abba-sonur Petur í Køkini, sum misti sonin Niels Petur. Í brøvum hann sendi aftaná, verður á ein kenslubornan hátt lýst, hvussu ein slíkur smeytur merktist.

Í brævi hann skrivur 14. februar 1915, dagin eftir vanlukkuna, sigur hann m.a. frá, hvussu torført tað var at skilja tað, sum hendi í skaðagrindini í Sandvík. Hann byrjar brævið við hesum orðum:

Det er med megen Sorg, at jeg skriver dig disse Linjer. Vi har i gaar mistet vor dejlige Søn i en Grindedræbning i Sandvík. Der var saa megen Brænding, at to Baade kændrede, 9 Mand i den ene og 6 i den anden.

Misti bróður og son

Jeg selv var med og den eneste, som blev reddet. Det kan jeg ikke selv forstaa, hvordan det gik til, at jeg blev reddet.

Jeg var flere gange løs fra Baaden og langt nede, men fik stadig fat i ham igen.

Efter længere tid kom en Baad mig til hjælp. Du maa ikke tro, at jeg var bare glad for at blive reddet. Det var kun for Marianes (kona hansara) og Døtrenes (Kristianna og Johanna) skyld.

Min Broder Hans døde ogsaa.

I alt 14 unge Mænd og Drenges som Peter. Det er en utænkelig Sorg, baade ude, hvor han plejer at arbejde og ikki mindst hjemme.

Jarðarferðin

Petur í Køkini skrivaði 21. februar eitt hjartanemandi bræv til systir konu sína, Helenu, sum búði í Danmark. Hann skrivur m.a. soleiðis:

I gaar blev vor Søn begravet tillige med 5 andre unge Mænd og Drenges.

Det var et sørgeligt Ligtog, der var en stor masse Mennesker alle steder fra.

Min broder Hans blev begravet med vor Søn paa højre Side, og vor Søstersøn Niels Pauli paa venstre side, alle i en Grav.

Jóan Jacob Petersen og konan Hanna.

De tre andre blev begravet hos deres Familie, deriblandt var din Kusines Susanne Malenes ældste Søn, 14 aar gammel.

Der er endnu 6 Lig, som ikke er komne tilbage.

Ein framúr drongur

Som du tiltænke dig, saa sørges vi meget. Især lider Mariane meget. Jeg selv savner vor Søn meget.

Men der er ogsaa Ting, som jeg glæder mig over, for jeg kender en Del til Verden og dens Besværligheder. Ikke at tale om dens Fristelser. Disse er han befriet for, hvilket er en stor Fordel.

Døden har han ogsaa overvundet paa en forholdsvis let maade, og Saligheden er ikke at betvivle.

Til denne Dag har vi bare haft Glæde af ham, for han var en sjælden god og lydig Søn.

Hver eneste Aften naar vi var gaaet i Seng før end han, kom han at kysse os god Nat.

Fimm gjørdust einkjur

25. februar skrivur Petur í Køkini til svigarinna:

Der er endnu ikke flere Lig komne tilbage, saa der komme vist ikke flere.

Ved den ulykke blev der 5 Enker, og det var alt saa unge Mennesker, at ingen havde mere end et Barn, dog med undtagelse af den ene, saa de ere ikke ilde stillede med udkomme, for det var duelige Mænd.

Kære Svigerinde, vi glemme aldrig vor kære Søn, for han kan ikke glemmes. Man skulde aldrig se, at han plagede nogen, der var svagere. Han var paa den Maade, at om Gud havde givet